

	Republika e Kosovës Republika Kosovo • Republic of Kosovo	
Institucioni i Avokatit të Popullit Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution		
Nr./Br./No.	160/2017	
Nr.i fq/Br.str./Nr.pg	07/02/17	
Data/Datum/Date:		

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Prishtinë, më 7 shkurt 2017

RAPORT

I

MEKANIZMIT KOMBËTAR PËR PARANDALIMIN E TORTURËS AVOKATI I POPULLIT

përkitazi me monitorimin në Qendrën për Azilkërkues

- Për:
- Z. Skender Hyseni, ministër
Ministria e Punëve të Brendshme
 - Z. Valon Krasniqi, drejtor
Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion
MPB
 - Z. Fitim Zariqi, drejtor
Qendra për Azilkërkues, Magure

Në pajtim me nenin 135, paragrafi 3 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenin 17 të Ligjit 05/L-019 të Ligjit për Avokatin e Popullit, Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës i Avokatit të Popullit ka vizituar Qendrën për Azilkërkues.

Datat e vizitës dhe përbërja e grupit monitorues

1. Në pajtim me nenin 17 të Ligjit 05/L-019 të Ligjit për Avokatin e Popullit, Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës (në tekstin e mëtejmë “MKPT”) i Avokatit të Popullit në nëntor 2016 ka vizituar Qendrën për Azilkërkues në fshatin Magurë, Komuna e Lipjanit (në tekstin e mëtejmë “Qendra”). Grupi monitorues përbëhej nga një juristë dhe një psikologe.

Qendra për Azilkërkues

2. Qendra për Azilkërkues në Magurë u inaugurua në vitin 2012 dhe funksionon në kuadër të Ministrisë së Punëve të Brendshme (MPB). Me Rregulloren (MPB) nr. 02/2014 për Funksionim e Qendrës për Azilkërkues (në tekstin e mëtejmë “Rregullorja”) rregullohet çështja e funksionimit dhe menaxhimit të Qendrës, përfshirë procedurën e pranimit, regjistrimit dhe lëvizjes së azilkërkuesve brenda dhe jashtë Qendrës.¹ Kjo Rregullore po ashtu rregullon edhe kushtet sanitare, higjenike, ushqimin, ndihmën mjekësore, mirëmbajtjen e rendit dhe disiplinës, si dhe çështje tjera të rëndësishme lidhur më punën e saj.²

Bashkëpunimi me MKPT gjatë vizitës

3. Gjatë vizitës në këtë Qendër, personeli i Qendrës i ofroi MKPT bashkëpunim të plotë. Ekipi pa vonesa pati qasje në të gjitha hapësirat e Qendrës. Ekipit i u siguruan të gjitha informatat e nevojshme për të kryer detyrën, si dhe mundësia për të intervistuar azilkërkuesit pa prezencë të zyrtarëve të Qendrës.

Keqtrajtimi

4. Gjatë vizitës së MKPT në këtë Qendër ishin akomoduar 25 azilkërkues, kryesisht nga Republika e Shqipërisë, Algjeria, Siria, Maroku dhe Afganistani. MKPT ka kontaktuar me disa nga azil kërkuesit që ishin akomoduar në këtë Qendër. **MKPT nuk ka pranuar ankesa lidhur me trajtimin e tyre në këtë Qendër.**

Të drejtat e Azilkërkuesve sipas Ligjit për Azil

5. Neni 19 i Ligjit për Azil përcakton të drejtat e azilkërkuesve të cilat janë: të qëndrojë në Republikën e Kosovës, të ketë kushtet themelore të jetesës, kujdesin shëndetësor, ndihmën sociale themelore, ndihmën ligjore pa pagesë, të drejtën e arsimimit për azilkërkuesit fëmijë, të drejtën në lirinë e mendimit dhe besimit fetar, të drejtën për punësim dhe të drejtën në trajnime profesionale. MKPT nuk ka pranuar ankesa nga azilkërkuesit e akomoduar në këtë Qendër lidhur me gjëzimin e këtyre të drejtave të garantuara me Ligjin për Azil.

Garancitë kundër keqtrajtimit

6. Neni 5 i Rregullores shprehimisht përcakton: “*Zyrtarëve të Qendrës iu ndalojet të diskriminojnë dhe të fyejnë dinjitetin e azilkërkuesve, për shkak të racës, besimit fetar, gjinisë, kombësisë, përkatësisë në një grup shoqëror ose bindjeve politike*”. Po ashtu nen 5 paragrafi 2 i Rregullores përcakton se: “*asnje azilkërkues nuk do t'i nënshtrohet*

¹ Rregullorja (MPB) nr. 02/2014 për Funksionim e Qendrës për Azilkërkues, nen 1.

² Rregullorja (MPB) nr. 02/2014 për Funksionim e Qendrës për Azilkërkues, nen 1paragrafi 2.

torturës, trajtimit jo njerëzor dhe përulës”. Neni 6.3 i Rregullores përcakton obligimin e zyrtarit të Qendrës që azilkërkuesin ta njoftoj për të drejtat dhe obligimet e tij si dhe procedurën e azilit, duke përfshirë mundësinë e përfitimit të ndihmës juridike pa pagesë dhe mundësinë e kontaktimit me përfaqësuesit e UNHCR-së ose organizatat tjera, të cilat merren me mbrojtjen e të drejtave të refugjatëve në gjuhën e tij ose në një gjuhën të cilën e kuption.

7. MKPT u njoftua se azilkërkuesit njoftohen për të drejtat e tyre në gjuhë të ndryshme përmes afisheve dhe broshurave. Po ashtu në dispozicion të Qendrës është edhe lista e përkthyesve e MPB. Ndihma juridike falas u ofrohet nga organizata jo-qeveritare CRPK (Civil Rights Program Kosovo). **MKPT nuk ka pranuar asnje ankesë nga ankuesit lidhur me mos respektimin e të drejtave të lartpërmendura.**
8. Po ashtu, MKPT ka vërejtur se në të gjitha korridoret e Qendrës operojnë kamerat e sigurisë, gjë që janë një garanci shtesë kundër keqtrajtimit.³

Kushtet materiale

9. Gjatë vizitës në Qendër, MKPT ka vizituar hapësirat ku akomodohen azilkërkuesit siç janë dhomat e intervistimit, dhomat e fjetjes, dhomat familjare, dhomat e aktiviteteve për të rritur dhe fëmijë, të cilat ishin të pajisura me TV, biblioteka me një numër të vogël të librave, dhomën e aktiviteteve për fëmijë të pajisur me lodra, dhomën ku ju mundësohej kryerja e aktiviteteve fetare, kuzhinën e cila ishte e kompletuar me orendi, si dhe një lavanteri të pajisur mjaftueshëm për kapacitetin e Qendrës. Po ashtu Qendra kishte dhe këndin e lojërave për fëmijë në oborr. Të gjitha dhomat ofronin akomodim të denjë, ngrohje, pastërti dhe ndriçim të mjaftueshëm natyral. Qendra ofronte banja të përshtatshme dhe ujë të ngrohtë pa ndërprerë ku azilkërkuesit e akomoduar mund të pastrohen sa herë që të duan. **Në përgjithësi, MKPT konsideron se Qendra i plotëson të gjitha kushtet për akomodim të azilkërkuesve.**

Ushqimi

17. Ligji për Azil dhe Rregullorja përcaktojnë të drejtën e azilkërkuesit për ushqim. **MKPT u njoftua se azilkërkuesve në Qendër u ofrohen tri shujta me ushqim gjatë ditës, ndërsa azilkërkuesve që vuajnë nga ndonjë sëmundje siç është diabeti u sigurohet ushqim bazuar në raportin mjekësor. MKPT ka vërejtur se Qendra posedon kuzhinën me të gjitha pajisjet përcjellëse e cila ishte në gjendje të mirë dhe e pastër. MKPT nuk ka pranuar ankesa nga azilkërkuesit lidhur me ushqimin që u ofrohet në Qendër.**

Kujdesi shëndetësor

18. Standardet e përcaktuara nga KPT lidhur me të drejtat e të ndaluarit të huaj përcaktojnë të drejtën për të pasur shërbimin e një mjeku si e drejtë themelore dhe një nga garancitë kundër keqtrajtimit. MKPT u njoftua se shërbimet mjekësore të huajve në këtë qendër u ofrohen nga Qendra e Mjekësisë Familjare dhe Qendra Klinike Universitare. Neni 9 i Rregullores (Ekzaminimi mjekësor) shprehimisht përcakton se personeli profesional mjekësor kryen ekzaminimin e përgjithshëm mjekësorë të të huajve pas vendosjes së tyre në këtë qendër. Rregullorja më tej parashev se të gjithë të huajve të moshës mbi pesë

³ Shih standardet e Komitetit Evropian për Parandalim të Torturës dhe raportin për vizitën në Irlandë në vitin 2010.

vjeçare duhet tu bëhet testi i tuberkulozes dhe në kuadër të kësaj duhet tu bëhet rëntgeni i mushkërive.

19. Më tej, sipas Rregullores azilkërkuesit më aftësi të kufizuara mendore ose fizike kanë të drejtë për trajtim dhe këshillim profesional mjekësor. MKPT u njoftua se Qendra posedon hapësira për ofrim të shërbimeve mjekësore dhe se do të angazhojë personelin e duhur mjekësor dhe në këtë mënyrë Qendra do të ketë shërbimin e vet mjekësor. **MKPT do të kërkojë informata të përditësuara lidhur me këtë projekt të Qendrës.**
20. MKPT u njoftua se azilkërkuesit në momentin e akomodimit i bëhet një rëntgen i mushkërive, analizat laboratorike dhe një kontroll e përgjithshme mjekësore. Shpenzimet për barna i mbulon MPB. MKPT ka vërejtur se të gjitha të dhënrat lidhur me shërbimet e ofruara mjekësore ndaj azilkërkuesit mbahen në dosjen e tij/saj personale.

Fëmijët

21. Gjatë vizitës së MKPT u njoftua se një familje azilkërkuese me tre fëmijë ishte akomoduar në banim privat në Ferizaj. Qendra ishte e angazhuar në çështjen e shkollimit të fëmijëve. Ndërsa, në Qendër MKPT ka takuar një fëmijë të moshës katër vjeçare.
22. Neni 13 i Rregullores përcakton se interes i më i mirë i fëmijëve duhet të merret në konsideratë gjatë zbatimit të Rregullores. Sipas Rregullores fëmijëve të cilët kanë qenë viktimi e çfarëdo forme të abuzimit, neglizhimit, shfrytëzimit, torturës ose trajtimit çnjerëzorë dhe johuman ose që kanë vuajtur nga konfliktet e armatosura do t'iu afrohen shërbime adekuate të trajtimit shëndetësorë dhe këshillime të kualifikuara kur është e nevojshme. Po ashtu, Fëmijëve të akomoduar në Qendër do t'iu sigurohet qasje në aktivitete zbavitëse dhe lojëra në pajtim me moshën e tyre. MKPT ka vërejtur se në Qendër ekziston kodi i lojërave përfëmijë brenda në ndërtesë dhe në oborr të Qendrës.
23. Gjatë vizitës, MKPT u njoftua se për momentin në Qendër nuk ka fëmijë të pashoqëruar, si dhe viktima të identifikuara të dhunës dhe torturës.

Masat disiplinore

24. Neni 45 i Rregullores përcakton masat disiplinore të cilat mund t'i shqiptohen azilkërkuesit nëse nuk i zbaton udhëzimet e përcaktuara në këtë Rregullore të cilat janë: refuzimi i lejes për dalje nga objekti, kufizimi i qasjes në TV apo internet. Në rast se ndonjë nga azilkërkuesit e vendosur në Qendër manifeston dhunë apo sjellje agresive me çka rrezikon rendin dhe sigurinë në Qendër i njëjti mund të vendoset në dhomat e veçanta të Qendrës dhe menjëherë rasti referohet te organet kompetente (Policia).

Procedurat e pranimit

25. Neni 6 i Rregullores përcakton se Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migrim (DSHAM), në kuadër të MPB vendos, në bazë të dokumenteve përkatëse, nëse një individ duhet të strehohet në Qendër ose në ndonjë vend tjeter. Qendra konfirmon me anë të fletëpranimit strehimin e azilkërkuesit i cili i bashkëngjitet dosjes së azilkërkuesit. Më pastaj, azil kërkuesi njihet me të drejtat dhe obligimet, bëhet kontrolli i tij/saj dhe ekzaminimi mjekësor.

Procedura e parashtrimit të ankesave

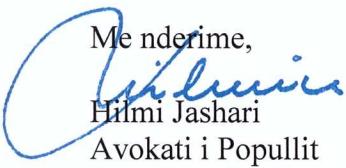
26. Çështja e parashtrimit të ankesave është e rregulluar me nenin 19 të Rregullores ku përcaktohet se azilkërkuesi ka të drejtë t'i parashtrojë ankesë udhëheqësit lidhur me

kushtet e pranimit dhe trajtimit nga zyrtarët e Qendrës. Ankesa më pas përcillet në DSHAM në afat prej 7 ditësh.

27. MKPT ka vërejtur se në dispozicion të azilkërkuesve në Qendër është një kuti e ankesave e vendosur nga Qendra.

Prandaj, bazuar në të gjeturat gjatë vizitës, MKPT konstaton se:

- **Azilkërkuesve të akomoduar në Qendrën për Azilkërkues u ofrohen kushte për jetesë në pajtim me standarde ndërkombëtare dhe ligjet relevante vendore.**
- **MKPT nuk ka pranuar ankesa nga të akomoduarit për shkeljen e të drejtave të tyre apo lidhur me trajtimin në këtë Qendër.**

Me nederime,
Hilmi Jashari
Avokati i Popullit